

# VASÁR NAP

## POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.  
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)  
Telefon: Automata 294—52.  
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.  
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

**SCHANDL KÁROLY dr.**

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi  
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-  
dasági előadások” című füzetekkel együtt:  
Egész évre S P Félévre 4 P  
Negyedévre . . . . . 2 P

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 37. szám.

Vasárnap, szeptember 11.

### Rövidesen elkészül a végleges földteher- és kamatrendezési terv.

**Befljen István gróf a debreceni program végrehajtását sürgeti.**

Az *Egységspárt* szeptember hó 1-én pártértekezletet tartott, melyet *Pesthy Pál* ügyvezető elnök nyitott meg.

— Egy éve annak, — mondotta — hogy a miniszterelnök és a kormány helyét elfoglalta. Az elmúlt esztendő sulyos feladatokat hárított a kormányra és ezek között a legsúlyosabb a költségvetés egyensúlyának a biztosítása és pénzünk vásárlóerejének az alátámasztása volt. Ma már lehet szögezni, hogy a kormánynak e célokat sikerült elérni. Elismerés illeti ezért a kormányelnököt és a kormány tagjait. Elismerés azért az önfeláldozó, éjt nappallá tevő munkásságért, amellyel a célt el nem tévesztve igyekeztek céljukat megvalósítani.

— A kormány feladatai azonban ezzel még nincsenek kimerítve. A legsúlyosabb feladat, hogy a költségvetés hatékonyságát és realitását is biztosítsuk. E tekintetben az általános elv csak az lehet, hogy a gazdasági tényezők között a terheknek egyenlő módon és egyenlő mértékben kell megoszlanunk.

— A mezőgazdasági társadalom megsegítésével olyan általános segítséget nyújthatunk, mely áthat a többi gazdasági ágakra is. *Elsősorban tehát a mezőgazdáknak kell segíteni és a mezőgazdaság jövedelmezőségét kell biztosítani.* Ha ezt a kérdést nézzük, meg kell állapítani, hogy a kormány e tekintetben már számos intézkedést tett, *hajsza fog megindulni.* Utalnunk kell arra, hogy ezidén a *intézkedéseket teljesen célravezetőnek nem tartom.* Vannak jelenségek, amelyek azt mutatják, hogy a szeptember elseje után a *mezőgazdák és földbirtokosok ellen újabb hajsza fog megindulni.* Utalnunk kell arra, hogy ezidén a mezőgazdasági munkálatok sokkal későbbben fejeződtek be, mint normális időkben. Most, hogy a mezőgazdasági munkálatoknak a befejezése eltolódott, *gondoskodnia kell a kormánynak arról, hogy ez a határidő meghosszabbíttassék.*

— Másik igen fontos kérdés, hogy a *földteherrendezést október 31-ig feltétlenül megoldjuk.* Ez igen sulyos probléma, amellyel a kormánynak állandóan foglalkoznia kell. A mezőgazdasági kérdések mellett ez a párt, mint polgári párt, nem hagyhatja figyelmen kívül sem az ipari, sem a kereskedelmi, s a pénzügyi szervezetek problémáját sem.

### **Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válasza.**

*Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök válaszolt ezután *Pesthy Pál* üdvözlőszavaira.

— *Pesthy Pál,* — mondotta a miniszterelnök — fel-

említette, hogy a kormánynak sikerült államháztartásunkat egyensúlyba hozni és a pengőt stabilizálni. Ezek fontos és szükséges dolgok, s ez az eredmény nem lekicsinyelendő, mert csak ez a két tényező lehet alapja minden további gazdasági intézkedésnek. Azonban abban is igaz van, hogy *nem elegendő, hogy ez a pénzügyi egyensúly papiroson legyen.* Azt továbbra is biztosítani kell és ez a munkának nagyobb és nehezebb része. Továbbra is állandóan minden erővel azon kell lenni, hogy a *jövedelmi oldalon csökkenés ne álljon be s a kiadási oldalon kellő erély hiányában lecsuszni ne engedjük magunkat.*

— Összel, amikor átmeneti intézkedéseket tett a kormány, bejelentette a pártnak, hogy ezek az intézkedések csak áthidaló jellegűek és *nemsokára lehetőleg végleges földteherrendezési javaslattal és tervvel áll elő, ideértve a kamatkérdést is, amelyet a kormány szűrtén feltétlenül és mielőbb megoldandónak tart.* A kormánynak ez a szándéka a megvalósuláshoz közeledik, a *végleges tervszettel még remélhetőleg szeptember végéig elkészülünk.*

— A gazdasági helyzetet jól látom és ismerem és semmi akadályát sem látom annak, hogy a *kamatfizetéseknek az átmeneti rendelkezések során megszabott terminusát megfelelően kitöljük.* Remélem, hogy az újabb terminust szeptember 30-ban tudjuk megállapítani.

— A legközelebbi napokban ül össze a *stresai konferencia,* amelynek Közép- és Kelet-Európa gazdasági bajainak megvitatása a feladata. Igen széleskörű programja van ennek a konferenciának, miután általánosan felismerték azt, hogy a gazdasági élet pangása és a fokozatos sülyedés a *devizakorlátozásokra vezethető vissza és arra a logikátlan önellátási törekvésre, amely fokozatosan kapott lábra a háború után minden országban, s amelynek következményeképpen fokozódott az elzárkózás politikája.* Amíg ezek az okok fennállanak, sem nálunk, sem máshol normális gazdasági élet el nem képzelhető. Míután azonban ezt éppen a gazdasági bajok nyomán nemzetközileg felismerték már s a nemzetközi konferenciák éppen ezeknek eltüntetésére érdekében történnek, minden reményünk meg lehet, hogy *ha nem is ugrásszerűen, de fokozatosan, lépésről-lépésre megindul a helyes irányban való haladás.*

— *Gazdakörökben az a helytelen és igazságtalan fel-fogás tapasztalható, hogy az iparvédelem az oka annak, hogy mezőgazdasági termékeink részére megfelelő piacot biztosítani nem tudunk, s hogy a mezőgazdaságot feláldozzuk a mesterséges ipar érdekében.*

— Furcsa az ellen védekezni, hogy a gazdaérdeket nem viselem eléggé szívemen, hiszen *testestől-lelkestől*

gazda voltam egész életemben s a magam kárán, vagy hasznán tudom érezni a megtett intézkedéseket. Említettem, hogy a gazdasági élet egyik legfőbb baja az általános elzárkózás. Nem szabad elfelejteni azt, hogy az elzárkózást nem mi kezdtük, mi csupán kénytelenek voltunk bizonyos mértékben, inkább védekezésképpen, szintén az elzárkózás terére lépni, ami a mi gazdasági viszonyaink között, természetesen, csakis az ipari cikkek behozatalánál nyilvánulhatott meg. De nem ezek az intézkedések az okai annak, hogy azok az országok, amelyek mezőgazdasági terményeinknek állandó fogyasztóipai volnának, fokozatosan és mindjobban elzárkóztak; ők kezdték az elzárkózást. S ha valami módon mégis sikerül, ha nem is elegendő mértékben, mezőgazdasági terményeinknek piacot szerezni, ez csakis annak köszönhető, hogy engedélyhez kötöttük ezeknek az országoknak hozzánk való ipari behozatalát is.

— Másik igen sürgős teendője a kormánynak az, amit *inségakció és munkaalkalmak teremtése* néven szoktunk megjelölni. Vannak most is lehetőségek és módok bizonyos mértékű munkaalkalom teremtésére s a rendelkezésre álló összegetek oly módon kell fölhasználnunk, hogy hasznos befektetést jelentsenek. Az inségakció terén egyéb teendői is lesznek a kormánynak, a közületeknek és a társadalomnak. Bár sok panaszt hallunk, mégis merem mondani, hogy a mezőgazdasági lakosság könnyebb helyzetben van és könnyebben éli majd át az ideit telet, mint a tavalyit. Nagyobb gondot okoz a kormánynak a városi inséges lakosság ellátása, de ezen a téren is megtalálja a kormány a módot és a lehetőséget. *Többet ígérni és többet várni a mai pénzügyi viszonyok között a kormánytól, mint amennyit lehet, nem volna méltányos és nem volna méltányos oly kívánságokkal a kormány elé állni, amelyeket sem ez a kormány, sem más kormány teljesíteni nem tudna.*

A miniszterelnök beszédét helyeslés és éljenzés követte, majd Bethlen István gróf szólalt föl.

### Bethlen István gróf felszólalása.

— Amikor egy évvel ezelőtt — mondotta többek között — a kormány arra vállalkozott, hogy a költségvetést egyensúlyba hozza és vigye az ország ügyeit, mindenkinek, aki a politikában járatos, tudnia kellett, hogy *hálátlan, nehéz és népszerűtlen feladatra vállalkozott*. De ennek ellenére is vállalkozott erre a kormány és a párt és meggyőződésem szerint ezért *hála van kötelezve a nemzet úgy ennek a pártnak, mint a kormánynak*. Tisztában lehetünk akkor azzal, hogy a költségvetés csökkentése fájdalmas operáció és mélyen belenyúl széles társadalmi rétegek és foglalkozási ágak érdekkörébe és *ennek nyomán itt is, ott is jajkiáltás fog hangzani, amit kihasználnak majd a velük szemben álló pártok* és igyekeznek olyan hangulatot teremteni az országban, ami megnehezíti a kormánynak és pártnak munkáját.

— A párt ma kedvetlenség hatása alatt áll olyan választás után (a mezőcsáti választásra célzott Bethlen István gróf), amely nem felelt meg a várakozásoknak. Én nem engedem magam hangulatok által vezetett, tisztában voltam azzal, hogy *lesznek ilyen hangulatok, különösen olyan kerületekben, amelyek különösen szenvedtek a gazdasági helyzet nyomán*. S arra kérem a pártot, ne engedje semmiféle hangulat által vezetett magát, hanem *járjon továbbra is annak a becsületes kötelezettségteljesítésnek az útján, amelyen eddig járt s amelyen, ha jár, bízom benne, megváltoznak a hangulatok és eljön az idő, amikor a nemzet hálás lesz a kormánynak és a pártnak, hogy kitartott a maga útján*. Természetes az, hogy sok társadalmi osztály és foglalkozási ág nincs megelégedve az országban. Teljesen megértem ezt a gazdaközönségnél, a *kisgazdátársadalomnál*, amelyre ez a párt támaszkodik, hiszen *ma egyformán szenved az ötholdas és az ezerholdas gazda is*. Nem csodálkozom, hogy nehézségek vannak. Annakidején kifejtettem nézetemet ezekről a kérdésekről a képviselő-

házban és Debrecenben is s munkaprogrammot állítottam fel, amelyen nézetem szerint a kormánynak haladnia kell.

— *Én ma is vallom ezt a munkaprogrammot*. Sokan azt kérdezik talán, hogy miért támogatom ezt a kormányt, amely még csak keveset valósított meg ebből a programból. Különösen gazdatársaim kérdezhetik, miért támogatom teljes erőmből ezt a kormányt, jóllehet sokkal messzebbmenő követelményeket állítottam fel Debrecenben, mint amennyit eddig a kormány megvalósított. Megmondom miért! *Én utirányt jelöltem meg s meggyőződésem és lelkiismeretem szerint támogatandónak tartom a kormányt, amíg ebben az irányban halad*. A kormány a Ház elnapolása után erőteljes lépést tett abban az irányban, amit javasoltam. Pártelnökünk sürgetőleg kérte a kormánytól, hogy *még október 31-ike előtt további lépést tegyen ebben az irányban*. Én a magam és az egész párt nevében kérem a kormányt, fontolja meg komolyan ezt a kérdést, üljön össze a párttal és tárgyalja meg vele és *vigye dülőre fokozatosan azt a programot, ami, nézetem szerint, elkerülhetetlen lesz*. A kérdés nem az, hogy meg kell-e valósítani vagy sem, hanem az, hogy *mikor, ma, holnap, vagy holnapután, vagy esetleg akkor, amikor már késő lesz*. A miniszterelnök ur ígérte, hogy még október vége előtt a kormány ezekkel a kérdésekkel komolyan foglalkozni kíván és tervezetét a párt elé hozza. Örömmel üdvözölöm ezt a nyilatkozatot.

— Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy milyen okai vannak annak, hogy a kormány nem mindjárt tette meg az első lépést ebben az irányban és abban a mértékben, mint kívánatosnak tartotta volna. A kormánynak minden irányban át kell gondolnia a maga felelősségét. Teljesen értem, különösen a pénzügyminiszter urat, ha megfontolja, *mielőtt egyoldalú intézkedést tesz s azt nézi, nincs-e más út és mód, s nem jöhet-e olyan időpont közbe, amikor ily intézkedés feleslegessé válhatik*. A kormány javára írom, hogy lelkiismeretesen megfontolja a dolgot. *Ha a kormány bátor lépést tesz előre ezen az uton, ehhez nemcsak az egész párt, hanem az egész ország gazdátársadalmába kapcsolódni fog és higgyék el, másként, mint egyoldalú intézkedéssel nem is lehet ezeken a bajokon segíteni*.

— Ismétlem, köszönettel veszem tudomásul, hogy a miniszterelnök ur még október vége előtt kívánja ezeket a kérdéseket megoldani. Hiszem, hogy ha sikerül a következő lépést megtenni, akkor abból a hullámvölgyből, amelyben ma van az ország és a párt hangulata, feljutunk a hullámhegyre, amire kell, hogy visszakerüljön ez a párt, mert ez az egyetlen politikai tényező, amely ebben az országban a rendet és a nyugalmat biztosítja.

— Ne járjon senki külön utakon, ne gondolja senki azt, hogy külön praktikája hasznot hoz az országnak. Az országnak csak az hoz hasznot, ha ez a párt összetart s nem engedi, hogy *egyetlen tagja is prédájává legyen annak a demagógiának, amely ma az országban uralkodik*. Mindnyájan, mint egy férfi, egységesen teljesítsük kötelességünket és eljön az idő, amikor a nemzet hálás lesz ezért.

Lelkes tapsot keltett Bethlen István gróf beszéde, amelyet gyakran szakított meg a helyeslés és az éljenzés.

Purgyly Emil földmívelésügyi miniszter szólalt fel ezután és köszönetet mondott a párt tagjainak azért, hogy jelöltsége során fáradoztak érte. Rámutatott arra, hogy az ellenzék milyen eszközöket használt, s mennyire kihasználta a gazdasági válság minden baját éppen olyan kerületben, ahol az embereket a sorscsapás is súlyosan érintette.

Berki Gyula rámutatott arra, hogy jelentéktelen politikai tényezők állandóan azt hangoztatják, hogy a nemzet elfordult a kormánytól és a párttól. Nincs oka a pártnak szégyelnie magát a mezőcsáti választásért, de igenis



kötelessége, hogy megvédelmezze azt a kétezer választót, aki jelöltjére szavazott. Eltekintve attól, hogy *adósság-, kamát- és adóelengedéssel agított az ellenzék, a kormány-párt egyik hívének, a katolikus papnak szerűjét felgyújtották*, majd cédulákat dobáltak a kormánypárti szavazók udvarába azzal, hogy *úgy fogtok ti is járni, mint papok*. Más községekben más eszközt alkalmaztak, s végül *hetvennyolc választót, fejenként negyven pengőért vásároltak meg*, s ez jelentette az ellenzék többségét.

Az elkövetett sorozatos büneslekményekért, a lázításért és az izgatásért, ami az állami és társadalmi rend ellen a kerületben folyt, *a legszigorubb eljárást kell lefolytatni s megtorlással kell élni azokkal szemben, akik bolondná tették a falu becsületes népét*. A pártnak teljes energiával a forradalmi tendencia ellen kell fordulnia; Mezőcsát választóinak nagy többsége bizalommal van Purgly Emil iránt és az a néhány szavazat, amely az el-

lenzéki jelölt győzelmét jelentette, *de nem a gazdák oldaláról telt ki*, ne tévessze meg őt abban a tekintetben sem, hogy a párt szeretete és bizalma változatlan úgy személye, mint munkája iránt.

*Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány semmiféle engedékenységet nem fog mutatni, hanem *bünvádi uton is lefolytatja az eljárást azokkal szemben, akik az állam és a társadalom rendje ellen izgattak*.

*Temesváry* Imre, *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszter, *Létay* Ernő rövid felszólalása után *Petrovics* György a *vöröshagyma katasztrófális árzuhanását* tette szóvá. A hagymatermelők súlyos helyzetén a vasuti fuvardíjak leszállításával kell segíteni és lehetővé kell tenni, hogy a vöröshagymát pengő ellenében is ki lehessen szállítani.

*Purgly* Emil földmívelésügyi miniszter megnyugtató válasza után az értekezlet véget ért.

## Óriási lelkesedéssel fogadták a hazatérő olimpikonokat.

A Los Angelesből hazatérő magyar olimpikonok első csoportját *augusztus hó 29-én*, este rendkívül lelkes fogadtatásban részesítette a főváros népe. Ezzel a csoporttal tért haza a kétszeres bajnok: *Pelle* István, az atléták, birkózók, eblövők és tornászok csapata, valamint *Bogen* Erna, a kitérő hölgyvivő.

A keleti pályaudvar zászlókkal, piros szőnyegekkel feldíszített perronján foglalt helyet a fogadó bizottság, a pályaudvar előtti térségen pedig tízezer főnyi tömeg szorongott. A fogadtatás a pályaudvar előtti térségen, kordonnal elzárt emelvényen zajlott le. A vonat megérkezése után az olimpikonok egyet-egy éljenzés mellett elfoglalták helyeiket az emelvényen és *Lázár* Andor dr., az *Országos Testnevelési Tanács* elnöke rövid, megható üdvözlőbeszédet mondott. Utána *Pelle* István lépett elő.

— Tudjuk jól, — mondotta — hogy nemcsak magunknak, hanem nemzetünknek szereztünk dicsőséget és ez tőli el bennünket örömmel és büszkeséggel. Amikor Los Angelesben felcsendült a legszebb Himnusz, a magyar Himnusz s amikor felröppent a diadalárboera a magyar zászló, *mi könnybelábadt szemekkel álltunk a nagy tömegben és boldogok voltunk, hogy hozzájuthattunk ehhez a dicsőséghez*.

Pillanatnyi szünet után *Pelle* István *Teleki* Sándor grófhoz, a Torna Szövetség elnökéhez lépett s ezeket mondotta:

— *Megérkeztünk, elnök ur és boldogok vagyunk, hogy jelent-hetm, hogy kötelességünket teljesítettük*.

*Teleki* Sándor gróf megragadta az olimpiai bajnok kezét s hálás szavakkal mondott neki köszönetet. Elemi erővel tört ki ekkor a lelkesedés. *Pelle* alig győzte az öleléseket és a baráti kézszorításokat. A szeretet megnyilatkozásának legmeghatóbb jelene volt, amikor *Pelle* Istvánt édesanyja és édesapja ölelte szívére.

A hivatalos ünepség befejeztével az olimpiai versenyzők a Rákóczi-induló hangjai mellett a reájuk várakozó kocsikhoz vonultak. Az idáig példás rend azonban ekkor felbomlott, mert *ezren és ezren akartak közelébe jutni az olimpiai magyar hősnének, úgy hogy a versenyzők alig tudtak a tömegben keresztülvergődni*. *Pelle*t a lelkes sportifjuság a vállára emelte s úgy vitte a virággal díszített autóig és amikor *Pelle* nagy-nehezen helyet foglalt az autóban, még jó sokáig nem indulhatott el, az önfelédten éljenzők gyűrűjétől körülvéve. Az autó azonban a hatalmas tömegből mégis csak kijuthatott és elindulhatott a városba s amerre a zászlóval és virággal ékesített kocsit elvonult, *a közönség mindenütt lelkes éljenzéssel üdvözölte*.

### A vívók fogadtatása.

A második nagyszerű ünnep *szeptember hó 3-án*, szombaton este zajlott le, amikor az olimpiai bajnok *kardvívó-csapat* és a kardvívás egyéni olimpiai bajnoka: *Piller* György százados érkezett haza. A fogadtatás külsőségei most is gyönyörű

keretet adtak a lélekbemakoló ünepségnek. A hazaérkező dicsőséges vívókat *Lázár* Andor dr. üdvözölte.

— Nézzétek itt ezt az ünneplő tömeget, — mondotta *Lázár* Andor — amely idejött elétek, hogy örömteli arccal fogadjon benneteket. Milyen boldogság az, ha valaki a mai nehéz szomorú időkben örömet tud varázsolni egy nemzet arcára. *Mert lehet még korácsolni egy nemzet, de ha az acéltól van, össze lehet még korácsolni*; ha agyagból volt a nemzet, akkor a pöröly-csapások alatt úgy széthull, hogy abból egész soha többé nem lehet.

— *A magyar nemzet, vas és acél, amelyet a sors pöröly-csapásai csak keményebbre korácsolnak össze*. S az a kard, amelyet ez a nemzet a ti kezetekbe adott, hogy menjetek ki vele messze tengerentúlra megvédeni ennek a nemzetnek a hitét, erényét, szikrákat hányt ott és ezek a szikrák a magyar jövőt s a magyar jelent világították meg. Dicsőséggel harcol-



**Pelle István olimpiai bajnok**  
ünneplése megérkezése után a budapesti Keleti pályaudvaron.



Izmail Sedky pasa,

Egyiptom miniszterelnöke Budapesten, az országház előtt.

tatok ott, megvédtétek hitünket, reményünket, az a dicsőség, amelyet magatoknak szereztetek, az a legkevesebb, de az a dicsőség, amely az egész nemzetre hull, az olyan nagy jutalom a ti munkátokért, amely egy férfi küzdelmének legszebb jutalma lehet. Ez a nemzet hálás nektek azért, hogy reménye teljesült, a ti karotok, kardotok megvédté hitét. *Adja Isten, hogy ez a kard sohase hulljon ki a magyar fiatalság kezéből. Isten áldjon meg benneteket munkátokért, Isten hozott benneteket hazánk megszentelt földjére!*

Zengő éljenzéssel kísérte a tömeg Lázár Andor dr. szavait, majd Rakorszky Iván a Magyar Vívó Szövetség nevében köszöntötte Piller és győzelmes társait.

Az üdvözlőbeszéd elhangzása után Piller György lépett a megafon elé. Előbb sirí esőnd, a megilletődés esőndje fogadta, majd tomboló lelkesedésben tört ki a szívekben lakozó öröm. Messze csengő hangon mondotta el Piller köszönőszavait a katonát jellemző tömör egyszerűséggel és az őszinte meggyőződés erejével.

— Hálásan köszönöm az olimpiai kardvívók nevében, — mondotta — ezt a gyönyörű, megható és szeretetteljes fogadást. Köszönjük a magyar sporttársadalomnak és az Országos Testnevelési Tanácsnak, hogy az olimpiászon résztvehettünk. *Nem tettünk egyebet, mint azt, hogy magyar lélekkel és erős magyar akarással teljesítettük kötelességünket.* Meg akartuk mutatni a világnak a magyar kard erejét, annak tiszta csillogását és hogy élni akarunk és élni fogunk. Ragyogva hoztuk vissza azt a kardot, amely boldogult vitéz Terstyánszky Ödön ezredes kezéből kihullott. *Most látjuk csak igazán, hogy érdemes volt küzdeni és érdemes volt győzni.*

Piller György szavai után megújult az ünneplés, a tömeg percekre éljenezte a magyar vívókat, majd az ünneplést autók szálltak, s megindult a menet a Rákóczi-úton, a Nagykörúton és Andrassy-úton át a Milleniumi emlékmű felé. Az utvonalon végig mindenütt lelkes tömeg várta a menetet, amely állandó ünneplés közben érkezett a Hősök emlékéhez. Itt Piller György százados koszorút helyezett a Hősök emlékévére.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

## Az egyiptomi miniszterelnök Budapesten.

Ismail Sedky pasa, Egyiptom miniszterelnöke, Hassan Naehat pasával, Egyiptom berlini követével, augusztus hó 29-én, délután négy órakor a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron az előkelő vendég fogadásán megjelent a Kormányzó Ur képviselőiben Koós Miklós alezredes, első szárnysegéd, Walkó Lajos külügyminiszter, Bárczy István államtitkár a miniszterelnök képviselőiben és sokan mások.

Este nyolc órakor Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és felesége a miniszterelnökségi palotában ebédet adtak az egyiptomi miniszterelnök tiszteletére. Az ebéden politikai és társadalmi életünk számos kiválósága megjelent. Ebéd közben Károlyi Gyula gróf miniszterelnök pohárköszöntővel üdvözölte Ismail Sedky pasát és annak a reményének adott kifejezést, hogy a két nemzet között fennálló termékeny gazdasági kapcsolatok a jövőben mindkét fél javára még erősödni fognak. Sedky pasa válaszában rendkívül meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést és a szívélyes fogadtatást.

Az egyiptomi miniszterelnököt másnap villásreggelin látta vendégül Horthy Miklós Kormányzó Ur és neje. Délután Sedky pasa a Duna-palotában fogadta a magyar sajtó képviselőit. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy *előkelőbbé tegye és megerősítse a két ország gazdasági kapcsolatait.*

Sedky pasa budapesti tartózkodása alatt meglátogatta a parlamentet és a mezőgazdasági muzeumot, majd a magyar kormány vendégeként leutazott *Mezőhegyesre*, Walkó Lajos külügyminiszter és Purgly Emil földművelésügyi miniszter társaságában. Az egyiptomi miniszterelnök elragadtatással szemlélte a világhírű méneshirtok szebbnél-szebb látnivalóit.

Sedky pasa néhány napos tartózkodás után elhagyta Magyarországot és elutazása után megleghangu táviratban köszönte meg a szívélyes vendéglátást.

## Halálos zuhanás az érdi repülőtéren.

Augusztus hó 30-án délután borzalmas szerencsétlenség történt gyakorló repülés közben a *Műgyetem Sportrepülő Egyesületének* érdi repülőterében: Galamb Gusztáv műgyetemi hallgató, gyakorlópilóta, *Hungária* nevű sportrepülőgéppel együtt *lezuhant és szörnyethalt.* A Légügyi Hivatal az érdi repülőiskola vezetésével együtt nyomban megindította a vizsgálatot, egyelőre azonban nem lehetett tisztázni: mi okozta a halálosvégű szerencsétlenséget. A szerencsétlenül járt fiatal pilóta egyike volt a Műgyetemi Sportrepülő Egyesület legügyesebb és legképzettebb repülőinek: tragikus halála mind a műgyetemen, mind pedig repülő bajtársai körében a legnagyobb részvételt keltette.

## A kereskedelmi miniszter leszállította a szén árát.

A kereskedelemügyi miniszter pontot tett annak az izgalmasan érdekes tárgyalásnak a végére, amelyet folytatott a nagyközönség *szénének* megfelelő áron való biztosítása érdekében a *szénkereskedelmi kartellel* és a *szénbányákkal.* A kereskedelmi kormány élt a teljes felügyeleti jogkörrel, amelyet számára a kartelszerződés biztosít. A miniszter szakközegei, az *Árelemző Bizottság* és a *Kartel Bizottság* ismételten megtárgyalták mindazokat a pontokat, melyeknek értelmezésétől a közérdek megfelelő védelme is függött. Végül is a miniszter minden célját elérte: *olcsóbbá tette a szénét, mint tavaly volt,* a kartelszerződésből *kiküszöbölt minden olyan pontot, amely a nagyközönségre közvetlenül, vagy a kiskereskedők sérélméin keresztül káros lehetett volna* és a kartellel szemben annyira ment, hogy *annak minden ténykedését miniszteri biztos állandó ellenőrzésének vetette alá.* A döntés tehát teljesen megfelel a nagyközönség érdekeinek és a *kormány példát statuált a karteltörvény alkalmazása tekintetében.* A szénkereskedelmi kartel volt a karteltörvény első nagy teherpróbája.

## Szeptember 1 helyett október 1-ig kell a kamatot, illetve törlesztőrészletet megfizetni azoknak a gazdaadósoknak, akik az árverés alól mentesülni akarnak.

A kormány szeptember hó 2-án rendeletet adott ki, mely szerint az egyes gazdatartozások behajtásának ideiglenes korlátozásáról szóló 3800/1932. M. E. rendeletben 1932. évi szeptember hó első napjával megjelölt határidők a rendelet erejénél fogva 1932. évi október első napjáig meghosszabbodnak.

A 3800/1932. M. E. számú rendelet értelmében a jelen rendelet hatályba lépése előtt az 1932. évi szeptember hó első napjának, mint határidőnek, alapul vételével esetleg tett perbeli vagy végrehajtási jogcselekményeket az adósnak az 1932. évi szeptember hó 12. napjáig bezárólag előterjesztett kérelmére a bíróság hatálytalanítja.

A kiméleti időre szóló rendelet szerint a behajtási jogcselekmények felfüggesztése november 1-ig tudvalevően attól van függővé téve, hogy a gazdaadós szeptember 1-ig a kamatot, illetve egy törlesztő részletet lefizet. Mivel a termés valamivel elkésett és így a gazdák az értékesítésből csak később juthatnak pénzhez, a gazdatársadalom és elsősorban az egységspárti képviselők kívánságára a kormány úgy intézkedett, hogy a kamat-, illetve törlesztés-részletfizetés határidejét október elsejéig kitolta, ami tehát a gazdák számára további egyhónapi halasztást jelent.

## MI HIR A POLITIKÁBAN?

### A képviselőház ülése.

Jelentettük, hogy a kisebbségi pártok ismét összehívták a Házat, melynek ülését Almásy László elnök szeptember hó 2-án, délelőtt tíz órára tűzte ki. Az ülés megnyitása után Ulain Ferenc indokolta meg az összehívók nevében a Ház összehívását.

Ulain Ferenc a mezőcsáti választással foglalkozott és bár he ő pártja győzött, választási sérelmeket hozott szőnyegre. Beszédében élesen támadta a közigazgatási hatóságokat és a csendőrséget. Végül azt indítványozta, hogy a Ház folytassa ülésézését és tűzze napirendre a választójogi reformot.

Ezután Károlyi Gyula gróf miniszterelnök emelkedett szólásra.

### A miniszterelnök felszólalása.

— A felhozott választási incidensekre kitérni nem fogok, — mondotta a miniszterelnök — nem tartom az én feladatomnak és az én hatáskörömre tartozónak annak elbírálását, hogy ez incidensek megtörténtek-e, vagy sem. A törvénytelen ségek megtorlása és az izgatás fennforgásának megállapítása a független magyar bíróságra tartozik. Ez áll, bármely oldalon történt volna valami és bármely oldal ellen szóljanak esetleg ilyen vádak. Ezzel tulajdonképpen felszólalásomnak további tárgya alig is volna, mert a Ház összehívását az, hogy egyes állítólagos választási visszaélések történtek-e vagy nem, szerintem szerint, valóban nem igen okolja meg a Ház együtt-tartását. A képviselő ur felszólalását azzal végezte, hogy a titkos választójogot, mint pártjának és az ellenzéknek kívánságát felhossa. De egy ilyen hirtelen, mondhatnám ötletszerűen összehívott gyűlésen erről a nagy horderejű kérdéstről nyilatkozni nem vagyok hajlandó és annak az időpontnak megállapítását, amikor az erre vonatkozó javaslattal a Ház elé fog a kormány lépni, magamnak tartom fenn.

### A belügyminiszter lelkiismeretre appellál.

Ezután Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter állott fel szólásra.

— Föl kell emelnem a szavamat az ellen, — mondotta — hogy itt most Borsodmegye, illetve Mezőcsát illetékes hatóságait és a választásnál szereplő csendőrséget úgy állítják be, mintha nem lett volna más feladatuk, mint a törvényt tiporni. Veszedelmes és egy párthoz nem méltó dolognak tartom, hogy egy ilyen kortéziából kifolyólag a hatóságok ilyen inszINUÁCIÓknak legyenek kitéve, mint amilyenek most a Házban elhangzottak. Az az eljárási mód, amelyet az ellenzék egyes tagjai követtek és amelyekre nézve súlyos adatok fekszenek előttem a tekintetben, hogy így járt el a mezőcsáti kortézia is, ez az eljárási mód ezt az országot a legsúlyosabb veszedelmekkel fenyegeti. Ebben az országban a rendet akkor fogjuk tönkretenni, ha választási kortéziákkal és képviselőházi felszólalásokkal az adók nemfizetésére és az adósságok nemfizetésére

usztják a népet! Én mindenkinek a lelkiismeretéhez kívánok appellálni. Gondoskodni fogok arról, hogy mindazokat a panaszokat, amelyeket felhoztak és amelyek felmerültek a választási eljárás során, az illetékes hatóságok elé utalják és ott bírálják el.

Bessenyei Zénó szerint szinpadí hatásadás volt a Ház összehívása, amely nem méltó a parlament komolyságához és az összehívás alkotmányos eszközéhez. Lent járt a mezőcsáti kerületben és megállapodtak Ulain Ferencel és Eckhardt Tiborral, akikkel naponta barátságosan érintkeztek, hogy bármilyen panaszra van okuk, mindent elkövetnek az egységspárti képviselők is, hogy ezek a panaszok orvosoltassanak. Három hét alatt naponta történtek ezek a találkozások, de egyetlen panaszt nem tettek. A mai ülésből kifolyóan egynek örül, hogy Ulain Ferenc és a hozzá hasonló gondolkodású emberek újból visszatérnek a törvénytisztelet útjára. Tizenkét év óta folytat harcot az Egységspárt a törvénytiszteletért, tizenkét év óta küzd ő maga is a törvény előtti egyenlőségért, a titkos testületek ellen küzd azokkal szemben, akik a magyar zsidóságot és a kereskedői osztályt törvényen kívül akarták helyezni és örül, hogy akik mindezt akkor hirdették, most kezdenek visszatérni a törvényes alapra.



Egy tizenhároméves erőművész.

Helmuth Lichterfeld tizenhároméves német erőművész, aki felemel egy lovat.



## A Gaal Gaszton-párt és a zsidóság.

A mezőcsáti választás Gaal Gaszton pártjának mindenestre politikai sikere, de sikere az ügyes, kissé bölcküsimeretű kortéseknek is, akik a köz- és magánkötelezettségek elengedésének kiállításával helyezték el, hatóságokat és csendőrséget megáldozó kortéziával tudták elérni ezt az eredményt. De nemcsak az ő sikerük ez, de sikere a tücsöknek, poloskának és a rozsdának is, amely ezt a vidéket különösen sújtotta. Három hétfőig figyelemmel kísértem az Eckhardt-párti beszédeket, de egyetlen gazdasági koncepciót, vagy összefogó politikai gondolatot nem találtam. Ők tudják, hogy miért nem próbálkoztak ilyesmivel előhozakodni. Tudják, hogy ha akár külpolitikai, akár gazdasági, vagy kereskedelmi célokat tűznének ki, pártjuk úgy szétesik, mint az oldott kéve. *Hogyan lehetséges, hogy az agrárdemokrációt hirdető párt érdekében a kisvárdai kerületben a nagy uradalmak megbuktatták Moser Ernőt, aki állandóan a földigénylők érdekében dolgozott? Hogyan lehetséges, hogy a zsidóság nagyrésze Mezőcsátton az antiszemitizmus megalapítóira szavazott? Fábian Béla, mint az egyedüli üdvözítő utat Uláin és társai követését hirdette. Hogyan lehetséges, hogy ama Gaal Gaszton mögé álltak, aki tisztviselői fizetések leszállítását és a nyugdíjak megszüntetését követeli? A falut sikerült ezzel az eljárással felizgatni, de a felizgatott tömeget kielégíteni nem tudják és ezzel vagy a szélső radikálisizmushoz, vagy a szélső antiszemitizmushoz kergetik. Kétségtelen, hogy a mezőcsáti választás kormánypárti és ellenzéki szavazatai olyan jalkiáltást jelentenek, amelyen gondolkodni kell és ez készíti az Egységespártot, hogy azon az uton, amelyen elindult, a mezőgazdaság érdekében most fokozottabb tempóban haladjon. Mivel a kormányt munkájában a Ház összeülése megzavarja, elfogadja az elnök napirendjét, hogy a Ház október 26-án tartsa legközelebbi ülését.*

*Homonnay Tivadar* a kereszténypárt nevében kijelenti, hogy az országnak egész más bajai vannak, mint a mezőcsáti választás. Sokkal súlyosabb problémái vannak ma az országnak, amelyek miatt a Házat össze lehetne hívni, azonban a mai ülés azt igazolta, hogy a Ház mai összehívásának oka nem országos probléma. A személyeskedés nem kellő ok arra, hogy a Ház ezekkel a kérdésekkel foglalkozzék. Ezután felsorolja a legsürgősebb gazdasági tennivalókat, majd az elnöki napirendet fogadja el.

A Ház ezután a napirendi indítványokat elvetette, mire az elnök bejelentette, hogy a legközelebbi ülés a Ház korábbi határozata értelmében október 26-án lesz.

## KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

**Összeült a német birodalmi gyűlés.** Augusztus hó 30-án ült össze Berlinben az új birodalmi gyűlés, melyen a birodalmi kormány tagjai nem vettek részt. Kifejezésre juttatva távolmaradásukkal azt, hogy ezzel a birodalmi gyűléssel nem kívánunk együttműködni. Papen birodalmi kancellár Hindenburg elnöktől máris felhatalmazást kapott a birodalmi gyűlés feloszlására és e felhatalmazással élni fog abban a pillanatban, amint a birodalmi gyűlésen bizalmatlanságot szavaznak neki. A birodalmi gyűlés egyébként Goering nemzeti szocialista képviselőt, Hitler vezérkarrának tagját választották meg elnöknek; az alelnökök is a jobboldali pártok soraiból kerültek ki. A szociáldemokraták kibuktak. A birodalmi gyűlés egyetlen ülés után bizonytalan időre elnapolta üléseit.

**Kavarodás a németek fegyverkezési javaslatai körül.** Németország arra való hivatkozással, hogy a leszerelési értekezlet eddig semmiféle kézzelfogható eredményt nem ért el, bejelentette, hogy a német véderő átszervezésére lesz szükség, ha a győztes hatalmak továbbra is megtagadják leszerelési igényeik beváltását. Ez annyit jelent, hogy Németország biztonsága érdekében fel akarja fegyverezni magát abban a mértékben, amint az állig felfegyverzett szomszédai tették és teszik. A nemzetek egyenjóságára törekvő német javaslat heves ellenzést keltett francia körökben, de döntés még nem történt.

## Gyöngyös bokréta.

— Elbeszélés. —

Mister John kiment a balkonra. Élénken élt még emlékében ez a látvány, a Duna fénylő hullámaira lenézve, melyekben visszatükröződött a part ezer meg ezer lámpája és a budai hegyoldalon a sugárzó fénypontok hosszú sora, a megvilágított Gellérthegy citadellájáig. Emlékezett rá, de most unjonnan megkapta e megragadó benyomás.

Hiszen az elébb, mikor a gyorsvonat zakatoló robajjal közeledett Budapest felé, utitársa, az angol, ki mint turista utazott, meglepetésében felugrott, midőn a vonat pár perc alatt átfutott a vasuti hidon és látható lett a nap sugaraitól megvilágított Duna, kétoldalt monumentális épületek, a magaslaton a királyi vár, a Halászbástya.

Az angol megkérdezte:

— Ugy-e, szinte meg akarja nézni Magyarország fővárosát?

A vonat valamennyi utasa a Szent István-ünnepségekre jönnek.

Mr. John valamit mormogott rá. Hiszen meg se értené az rideg, hidegvérű angol, hogy amikor Bécsben elvégezte üzleti dolgait, egy érthetetlen vágy fogta el, még lemenni a közeli Budapestre, legalább egy napra, beszívni ismét hazájának levegőjét. Körülnézni, változott-e a város a lefolyt harminc év alatt? Hosszu idő is volt ez, más ember lett belőle. Hová lett az akkor fiatal, lelkesedő, könnyelmű ifju! Egy komoly, száraz üzletember lett belőle, aki megszerette a pénzt, csakis ennek a rabságában élt, üzlete mellett semmi másra nem volt se ideje, se kedve. Magányos életének ridegsége súlyosan nehezedett most lelkére. Még a külseje is megváltozott, ruhájával, modorával egész amerikai jellegűt öltött. Amikor autója a Hungária-szálló előtt megállt és ő kiszállt az autóból, a portás is csak a gazdag amerikaiat látta benne, a legdrágább szobákat nyitotta számára és nagy hajbókollással vitték fel elegáns börtöndjét.

— Miért is jött ebbe a szállodába? — elmosolygott — szinte régi emlék! Itt lakott régente Jolánka, kibe szerelmes volt, anyjával jött fel bálózni. Ide hozta fel neki azt a szép virágcsokrot, mielőtt elmentek az Operába. Majdnem utolsó pénzét adta ki akkor azért a drága csokorért, pedig azt a száz forintot is már magas kamatra vette fel. Kezdeté volt az anyagi nehézségeinek. Azután lavinaszerűen zudultak rá adósságainak következményei és apjának keservére, a szigorú családi tanács arra kényszerítette, hogy menjen ki Amerikába — ott majd boldogul! Megfizették az utat — eltették láb alól. Megérkezve, azonban alkalmazást nem talált, kevés pénze elfogyott, éhezett, lerongyolódott... Ej, nem is akar arra a szörnyű időre visszagondolni. Mégis felverekedte magát. Meg is becsülte a pénz értékét, gazdag lett, gazdag, de magányos!

Holnap felmegy még a Várba, hogy onnan áttekinthesse a várost és aztán visszautazik Amerikába, diszes írodájába, pompás palotájába, de az is üres lesz, mint az egész élete!

Csengetett, ujságot hozatott. Kereste, hogy mi van ma a színházakban, magyar szót akart hallani, hiszen még a portás is angolul szólította. Feltűnt neki ez a cím: „A gyöngyös bokréta”, ez bizonyosan magyar jellegű lesz. Autót rendelt. De mikor odaért, kiderült, hogy minden jegy elkelt. Elegáns külföldi megjelenésére figyelve egy férfi, hozalépett:

— Egy páholy még lenne!

Óriási árt kért, de csodálkozására Mr. John kifizette. Leült a tágas páholyban, ott is magányosan, a zsu-folásig telt színházban. Feltűnően sok vidéki és falusiasan

**Gyűjtsünk új előfizetőket  
a „Vasárnap” részére**

öltözött ember zibongott a fényesen kivilágított nézőtérben. Szünet volt, visszatérve a hűs csarnokokból hullámzott a tömeg ismét a helyek felé, mind emelt, ünnepi hangulatban. Vidám örömteli arckok, sugárzó szemekkel.

— Mennyivel szebb ez az én nemzetem, mint mások, — gondolta Mr. John — életkedv, energia, vidámság mindenkiében, a magyar vér! Mily szépek a nők és milyen felvillanyozó a zene is, a magyar ritmus!

— Felgördült a függöny. Vidéki tájkép, magyar falu. Régi magyar öltözékek, szép, magas, délceg legények, üde szép leánykák piros csizmákban lejtették a régi magyar táncot. Az arckok hevültek, sötét szemek csillogtak. Repült a hosszú varkocsokba font színes pántlika, az árvalányhaj a legények pörge kalapján. Néha szilaj felkiáltások vegyültek a cigányok lelkesült csárdásába. Nem volt ez színház, de édes, élő valóság, a falu igazi népe a városba varázsolva, egy eleven falusi kép: a magyar lélek!

A merev Mr. John elfeledte a hosszú éveket, elfeledte, hogy ő a gazdag Mr. John, Amerikából, ismét a fiatal Jánosy urfi lett, ki régente így táncolt, így mulatott egy falusi lakodalmon, így kurjantott a cigányoknak! Mikor még fiatal és boldog volt!

A függöny legördült. Nehézkésen kelt fel, ment le a lépcsőkön a vidám nézőközönség között. Angol utitársa szólította meg. Egészen felvillanyozva ő is a számára oly különös előadás szépsége által.

— Menjünk még valahová, ebben a vig városban még élvezni kell, — mondta a merev, kimértmodoru angol, most egészen vidáman.

Jánosy megkérdezte a soffört, megvan-e még az a kis kerti vendéglő Budán, hová régente eljárt cigányt hallgatni. Szinte félve kérdezte, sok vidám görbe estét töltött ott jó cimborákkal.

— Persze hogy megvan, — felelt a sofför — nálunk megmarad minden a régiben, nem kell nekünk cifra cégér, megyünk oda, hol a jó bort mérik!

— Siklott az autó az embertömeg között a Margit-hídon keresztül, a nagy téren át. Kisebb házak következtek, Buda régi, kedélyes háza. Mr. John körülnézett, minden olyan ösmerős, drága emlékként tűnt most fel előtte.

Végre a széles faszor. Lombosabbak lettek a fák, bár kisebbek, jelezték, hogy a régiiek kidültek már. Megállt az autó a kerti helyiség előtt. Kissé átépítve, kevesebb közönséggel, de a cigány ép oly szép nótákat huzott, mint harminc évvel ezelőtt. Egy üres asztal mellé ültek. A pincér odasietett. Mr. John jó vörösborot rendelt, azután megkérdezte:

— Mindig ilyen üres most itt?

— Bizony üres uram! Senkinek sincs pénze.

A mellékasztal körül fiatal emberek ültek, csak az egyik előtt volt egy kis üveg bor. Sajtot, kenyeret ettek, nyers zöldpaprikával. Beszélgettek a nehéz időkről, fizetések csökkentéséről. Kettőn közülök kereset nélkül voltak. Panaszkodtak az általános inségéről, hisz a pénz hiánya végett pang minden kereset!

Az egyik fiatal ember, ki szinte állás nélkül volt, felkapta a fejét vigan, reményteljesen:

— Eh, mit lógnánk az orrunkat, jobb szél lengedezik már szegény Magyarország felé, visszatér majd édes hazánk nagysága, ereje, mert él még mindenkiében a magyar lélek!

Koccintottak, bár üres volt már a kis üveg.

Az utazástól elfáradt angol bóbiskolt. Mr. John elmélázott. Hát öbenne él-e még a magyar lélek? Feléledhet még! Feltámadhat-e még! A cigányprimás, vállán a hegedűvel, mélabus nótát huzva, közeledett a fiatal emberek asztalához. Az egyik barna ifjúhoz hajolt, halkan felébe huzta a „Cserebogár, sárga cserebogár“ ábrándos dallamát.



Kalocsai leányok és legények a „Gyöngyös bokréta“-ban.

Hogy ösmerte az öreg amerikai ezt a régi nótát! Réges-régen huzta ezt neki is, egy másik fekete cigány!

A fiatal ember nevetett:

— Rosszkor jöttél barátom, nincs egy pengő se a zsebemben!

— Tudom én azt instálom, senkinek sincs manapság. De azért van lelkesedés a magyar emberben. Annak huzom a nótáját, aki lelkesedik!

— Menj ahhoz az amerikaihoz ott! Nézz rá, annak sok pénze lehet, nézd, hogy szikrázik a gyémántgyűrű az ujján.

— Szikrázik annak a szeme is, nemcsak a gyűrűje! Magyar szeme van annak, nem amerikai, biz' Isten!

De azért odasomfordált a primás Mr. Johnhoz, s lassan füléhez hajolva kezdte huzni a „Tele van a város ákácfavirággal“ című nótát.

Az öreg ember lelkében látta a napsütéses falusi utcát, érezte a fehér ákác kábitó, édes illatát, mikor Jolánka ablaka előtt sétálgatott. Látta a régi kuria előtt az árnyas ákácfa fehér virágjait és alattuk az ablakban Jolánkánt!

A dal elhalkult, aztán elhangzott. Mr. John pár dolylárt nyomott a cigány kezébe.

— Ismered még azt a régi nótát „Csak elmentem — visszajöttem!“

— Ösmerek én minden nótát, régit, ujjat! — a primás büszkén bólintott.

Elkezdte busan, de felélénkülve, lelkesedéssel a régi nótát és Mr. John hallgatta. Hallgatott még több szép nótát, melyeket a primás mögötte huzott, hallgatta, mint régente.

A fiatal emberek a mellékasztalnál nevettek:

— Hogy dözöl az öreg ur!

Pedig csak egy kis üveg vörösbor állt az asztalon, de az öreg ur ittas lett a magyar nótáktól! De fülét megütötte ez a szó és az asztalra csapott:

— Azt a betyár mindenét! Hát azt hiszitek, nem tudok már mulatni! Huzd cigány: „Sárga csizmát visel a babám“, a teremtésit! Bort! És a kancsót felkapva, ismét a régi Jánosy lett — vigan táncra perdült . . .

A kurjongatásra az angol felébredt és nagyon csodálkozott. Hüvös lett az éjszaka.

Mr. John fizetett, jó borra valót hagyott az asztalon, most már egészen a régi Jánosy volt! Az autón hazamenet határozott:

— Itt maradok!



# MEZŐGAZDASÁG

## Tudnivalók a tejeskannáról.

*Irta: Tompos Albert kir. vegyész.*

A közforgalomba hozott tej szállítására, árusítására, kimérésére csak olyan kannákat, edényeket szabad használni, melyeknek a tejjel érintkező felületét még a savanyu tej sem támadja meg, melyről egészségre ártalmas anyagot nem oldhat le. Ilyen kifogástalan ónnal bevont bádogganna (az u. n. cinnezett, vagy fehérbádog), a zománcos kanna, az egészségre ártalmatlan mázzal bevont cserép-, kő-, illetve porcellánedény. Továbbá az üveg és könnyen tisztítható keményfa, vagy alumínium edény.

Nem szabad ellenben ónoztatlan vasból, horganyzott vaslemezről, vörösrézről, sárgarézről, vagy más tejben oldódó és a szervezetre ártalmas fémből készült kannában árusítani a tejet.

Sajnos, hogy ma, — különösen az Alföldön — igen sok horganyzott kanna van használatban. Szembetűnő az ilyen kannánál, hogy a tejjel érintkező belső felület rövid használat után egészen sötétszürke lesz. A cinkbevonatot a tej oldja, különösen, ha új a kanna és kissé savanyu is a tej. Néha oly nagymennyiségű cink (horgany) oldódik a tejben, hogy gyermekeknél és csecsemőknél mérgezési tünetek, sőt még felnőtnél is súlyos megbetegedések következhetnek be. *Horganyzott kanna használatra szigorúan tilos. Nem szabad ólommal bevont, vagy sok ólmot tartalmazó ónozású kannát sem használni tejárusításra, vagy szállítására.*

A fehérbádog kanna bevonata az ón (cinn) a tejben egyáltalában nem oldódik. Az ónbevonat azonban 99 százalékos tisztasága legyen, illetve 1 százaléknál több ólmot ne tartalmazzon. Vigyázni kell arra is, hogy a bevonat meg ne sérüljön, mert a karcolás helyén hamarosan rozsdaképződik. A rozsdás kannában tartott tejből készült vaj fémizű, a sajt pedig szürkés lesz.

A fehérbádog kannát könnyű megkülönböztetni a nem megfelelő bevonatu fémkannáktól; az új fehérbádog kanna fényes és ilyen marad használat közben is. A horganyzott kanna szürke és sugaras rajzot mutat. Használat közben a sugarak eltűnnek és sötétszürke szín lép fel. Az ólommal bevont kanna ujjkorában is szürkébb, mint a fehérbádogganna s használat közben sötétszürke lesz, akár a horganyzott.

A tejeskannának kifogástalan tisztának, azonkívül jó állapotban lévőnek kell lennie. Nem szabad repedezett, kicsorbult, rozsdás, lepott ónozású és lepattogzott zománcu edényt sem használni.

A vonatkozó földmívelésügyi miniszteri rendelet szerint a tejeskannán a tulajdonos neve és lakcíme (tanyaszám, házszám) is rajta legyen. Azonkívül a tej minőségét a kannán megfelelő felirattal jelezni kell. Így a vevő tájékozódhatik a tej minőségéről, azonkívül a termelő a jobb minőségű tejért jobb árat kérhet és kap is. Ha a tejeskannán a tej minőségére utaló megnevezés, jelzés nincs, úgy a benne levő tej teljes tejnek vétetik.

Aki azonban nem teljes tejet árusít, annak *részben lefölezött*, vagy ha tejének zsirtartalma 2 százalékkal kevesebb, *egészen lefölezött* feliratot kell kannáján alkalmaznia.

Az egyszerűen *fölezött tej* jelzés nem felel meg a rendelet szellemének, mert nem fejezi ki a fölezés mértékét. A tej értékét pedig főképpen zsirtartalma szabja meg.

Az előirt jelzésnek könnyen el nem távolíthatónak kell lennie. A kannára rá kell forrasztani a fémlapon lévő feliratot. Zománcos edényre leghelyesebb vizálló zománcfestékkel ráírni.

A jelzés betűi legalább 1 cm. magasak és arányosan vastagok legyenek. Nem megfelelő a jelzésnek azon igen gyakran használt módja, melynél a kanna nyakára erősített kb. 1 centiméter széles fémszalagon a benyomott betűk hajszálvékonyak, csak nehezen kibetűzhetők s egyáltalában nem feltűnőek. Papirosra irt és más könnyen eltávolítható jelzés alkalmazása tilos.

A jelzést feltűnően és a vevőnek szembeötlő módon a kannának nem a nyakán, hanem a nyak alatti lejtős részen kell alkalmazni és a vevő felé fordítani.

A tej szállítására és árusítására használt különböző rendszerű kannák fedői általában nem zárnak légmentesen, s hogy a tej kiszivárgását megakadályozzuk, tömíteni kell. A dugószerű füles fedővel bíró s általában kisebb — 2—4 literes ürtartalmu — kanna tömítésére legalkalmasabb a fehér ruha, melyet természetesen minden használat után alaposabban ki kell mosni.

A patentzáros, u. n. transportkanna tömítésére a gummikarika a legmegfelelőbb. Időnként a gummitömítőgyűrűt ki kell esatornájából emelni és mgtisztogatni. Ha a gummikarika már nem rugalmas, ujjal kell kicserélni. Tömítésre alkalmas a külön e célra készült tömítőpapír is, melynek előnyös tulajdonsága, hogy csak egyszer használható, s ezért az egészségügyi követelményeknek is megfelel. A tömítőanyagot ugyanolyan tisztán kell kezelni, mint a tejeskannákat; száraz és pormentes helyen raktározni. Szalmát, újságpapírost, vagy színes ruhát, stb. kannatömítésre felhasználni nem szabad.

Tejeskannát először hideg, — majd forró — és újból hideg vízzel kell kimosni, s nyilásával lefelé fordítva szellős, száraz helyen kell tartani.

A tejeskannát más célra felhasználni nem szabad.

Aki olyan kannában hoz közforgalomba tejet, amely az itt felsorolt követelményeknek nem felel meg, ez a tej forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 71000/1924. földmívelésügyi miniszteri rendeletbe ütköző kihágást követ el, s büntetésnek teszi ki magát.

Kereskedő és iparos ne ajánljon megvételre meg nem felelő kannát. A feliratokat és jelzéseket az itt részletezett módon alkalmazza a kannán, mert különben a vevő másodszor nem megy hozzá.

A termelő és tejkereskedő csak megfelelő anyagból készült és szabályszerű jelzéssel ellátott tejeskannát fogadjon el, mert a gyakori ellenőrzés alkalmával a meg nem felelőt kifogásolják, elkobozzák és a tulajdonost meg is büntetik.

Aki meg nem felelő kannát használ, nemcsak a rendeletet sérti, hanem embertársainak egészsége ellen is tör. A piszkos tömítőanyagtól időelőtt megromlik és élvezhetetlen lesz a tej, főleg azonban az egészségre ártalmas fertőző betegséget okozó csírák is belekerülhetnek. Másrészt a horganyzott kannában árusított tej bélhurutot, sőt súlyosabb megbetegedést is okozhat.

## VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

### GAZDATÁRSADALMI HIREK

**Ötvenszázalékos csomagdíjmérséklés a belföldi gyümölcs-fogyasztás fokozása érdekében.**

A kereskedelmi miniszter a magyar gyümölcs belföldi fogyasztásának fokozása érdekében ugynevezett *fülleres postacsomagok* bevezetését határozta el. A miniszter utasította a postahivatalokat, hogy ez év szeptember elsejétől október 31-ig kizárólag friss gyümölcsöt tartalmazó csomagokat bárkifől bármely belföldi címre *ötvenszázalékos díjmérsékléssel* vegyenek fel.



## Tokaj országra szóló szüreti ünnepeket rendez.

A tokaj-hegylajai szüreti hét előkészítő bizottsága augusztus hó 31-én a községházán ülést tartott, amelyen Lázár Miklós országgyűlési képviselő elnököt, az előkészítő bizottság hatalmas programot dolgozott ki, amely szerint a *tokaj-hegylajai szüreti hét október 16-tól 23-ig tart*. Az ünnepek központja Tokaj lesz, de a békebeli hegylajai szüretnek minden hagyománya megelevenedik *Tarcalon, Mádon és Tallyán* is. A tokaji hét főrendezője Lázár Miklós képviselő, legfőbb irányítója pedig Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter.

Alfonz volt spanyol király Budapesten. Augusztus hó 31-én este nyolc órakor autó Budapestre érkezett XIII. Alfonz volt spanyol király, Miranda herceg főudvarmester társaságában. A király látogatása tisztán magánjellegű volt. Azért jött, hogy meglátogassa rokonát, Izabella infánsnőt, Zamoyisky lengyel gróf feleségét, aki egy fővárosi szanatóriumban örvendetes családi esemény bekövetkezését várta. Szeptember hó 2-án, délbén született meg Zamoyisky grófné leánygyermeké. A király eredetileg az újszülött keresztelőjén is részt akart venni, de hirtelen változás állott be programjában és ezért szeptember hó 4-én este autóján Olaszországba indult. XIII. Alfonz háromnapos budapesti tartózkodása alatt a Dunapalota-szállóban lakott, a nyilvános étteremben étkezett és esténként Magyar Imre cigányprimás játékában gyönyörködött. Különösen megtetszett a királynak a *32-es baka vagyok én* című közismert csárdás.

A hadirokkantak nagygyűlése. A Hadirokkantak, Hadiöregyek és Hadiárnyék Országos Nemzeti Szövetsége vasárnap augusztus hó 2-án, délelőt a Vigadó nagytermében nagygyűlést tartott. Vitéz Árdaltalry-Nagy István elnöki megnyitójában ismertette a HONSZ munkásságát és az eddigi eredményeket. Az elnök beszédét a megjelentek nagy többsége megéljenzte, de a hallgatóság közé furakodott elégedetlenkedők közbekiáltásokkal próbálták megzavarni a szónokot, s a nyugalom csak akkor állt helyre, amikor a rendbontókat eltávolították a teremből. Sárkány Ferenc a hadigondozottak nevében kérte a kormányzattól, hogy a hadirokkant-törvényeket minél előbb tárgyaltsa le a képviselőházzal. Gyárfás Ernő, Rehenyák István, Loskay István, Csák Boldizsár terjesztették elő különböző kérelmeket a kormányhoz és a fővároshoz. Faragó László az Országos Frontharcos Szövetség csatlakozását jelentette be. A gyűlés után a hadirokkantak tizenöt tagu küldöttsége Budanorits Tibor és özv. Csatóry Gáspárné vezetésével megkoszorúzta a Hősök Emlékművét.

Gschwindt Ernő nagyiparos tragikus halála. Augusztus hó 29-én tragikus körülmények között meghalt Gschwindt Ernő nagyiparos, a magyar társadalom rendkívül rokonszenves, munkás és hasznos tagja, akinek halálhíre országsherte mély részvétet keltett. A magyar közgazdasági-, a sport- és zeneélet köreiben egyaránt mély részvéttel és megdöbbenéssel fogadták a gyászhirot. A tragikus halál jelentéktelennek látszó megbetegedésből fejlődött ki. A mult héten Gschwindt Ernő néhány napi pihenőre utazott vidékre, ahol kisebbfokú rosszullétet érzett, mire a vizsgáló orvosok bélhurutot állapítottak meg. Ez ellen kezelték, de mert állapota nem javult, a mult hét szerdáján feljött Budapestre. Itt alaposan megvizsgálták és megállapították, hogy több látszólagos jelentéktelen furunkulusból belső tályog képződött: sürgős műtétre van szükség. Gschwindt Ernőt nyomban kórházba szállították, ahol Mező Béla dr. tanársegéd elvégezte a szükséges műtétet. Hiába sikerült azonban a műtét, a tályogot ugyan el lehetett távolítani, de már annyi gennybaktérium mutatkozott a vérben, hogy az orvosok rögtön a műtét után feladták a reményt a beteg felgyógyulásához. Gschwindt Ernő felesége, Tóry Gusztáv államtitkár leánya, husz éves és tizenöt éves leánygyermeké, továbbá tizenkét éves fiugyermeké gyászolja halálát. Augusztus hó 31-én temették el óriási részvét mellett.

Rendkívüli kedvezmény a Faluszövetség és tagjai részére. Az adó a gazdasági élet egyik legnehezebb és legsúlyosabb kérdése. A sokféle adókban még a szakember is nehezen igazodik el. Az adózó polgárok rászorulnak egy utmutatóra, hogy a gyakorlati adóügyi kérdésekben tájékozódást nyerjenek. Ily utmutató és tanácsadó „Az Adózók Lapja”, melyet Szepes Mihály dr. szerkeszt, aki már négy éve tartja adóügyi előadásait a rádióban s a lap a rádióban tartott előadásokat is leközi. Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy a Faluszövetség olyan irányu megállapodást létesített Az Adózók Lapjával, mely szerint a szövetség fiókjai és tagjai évi 10 pengő helyett 2.40 pengőért rendelkezhetnek meg Az Adózók Lapját, amely összeget két részletben fizethetik. A megrendeléseket a Faluszövetséghez kelljük beküldeni (Budapest, V., Báthory-utca 24.). Aki elérjék akarja venni mindenféle adóügyi mulasztásnak vagy késedelemnek és az ezekből eredő kellemetlenségeknek és büntetéseknek, saját érdekében teszi, ha ezt a nagy kedvezményt a Szövetség útján igénybe veszi.

Háztartási vándortanfolyam záróvizsgálója Nagykőrösön. A földművelésügyi minisztérium háztartási vándortanfolyama Nagykőrösön folyó évi július hó 4-én kezdődött és augusztus hó 14-én tartott vizsgával nyert befejezést. Vizsgabiztos a minisztérium által kiküldött Suhayda Tibor gazdasági tanár volt. A tanfolyamon 18 nagykőrösi leány vett részt, akik mindnyájan szép eredménnyel levizsgáltak. A vizsga előtt Szilárd Mária gazdasági s-tanárnő üdvözölte a vizsgaelnököket és a megjelent közönséget. Az elméleti vizsgán hallott feleletek a hallgatóság körében általános meglepődést keltettek, sőt a szülők részéről többször hangos tetszésnyilvánítás is elhangzott, amely fényes bizonyítéka annak, hogy mennyire átértékelték a tanfolyam jelentőségét és hasznos voltát. A vizsga után Suhayda Tibor miniszteri kiküldött elismerésének adott kifejezést az elért eredményért és köszönetet mondott a tanfolyam szervezőinek és vezetőségének a kitartó munkásságukért. Végül a növendékek nevében Vecér Ilona lelkes szavakkal fejezte ki háláját a földművelésügyi miniszternek, aki lehetővé tette, hogy Nagykőrösön háztartási tanfolyamot tartssanak. A bizonyítványok kiosztása után a vizsgaelnök ünnepélyes keretek között megnyitotta az elméleti vizsgálatot kiegészítő kiállítás, amely a növendékek által készített magyaros díszítésű kézimunkákból, fehérneműkből és jól sikerült konyhakészítményekből állott. A kiállítást nagyszámú közönség tekintette meg. A vándortanfolyam jelenleg szentesen működik. A szentesi tanfolyam folyó év augusztus hó 22-én nyílt meg.

Újabb súlyos vámot vetettek ki az Angliába importált kolbászfélékre és szárnyasokra. Az angol pénzügyminisztérium a tanácsadó vámbizottság javaslatára szeptember elsején váratlanul újabb vámokat léptetett életbe. Az új vámok közül Magyarországot is erősen érinti a kolbászárura és szárnyasokra kivetett vám, amely az importált áru értékének husz százaléka. Kolbászárurak és szárnyas behozatala már eddig is elvámolás alá esett, úgy hogy a huszszázalékos pótvám még jobban megnehezíti a behozatalt.

Egy kisfiu kimentett egy fuldoklót. Izzalmas életmenésnek voltak szemtanúi augusztus hó 28-án, vasárnap az ókésői strand látogatói. Egy 28-30 év körüli férfi nagyon mélyen bemerészkedett a Tiszába és elkapta egy örvény. Segélykiáltásaira egy 12 éves újkésői ifju, Matuszka Sándor, utána uszott és még mielőtt mások a fuldoklóhoz érhetek volna, kimentette. Az életmentő ifju lelkesen megéljenzte a part közönsége.

Kisfiával együtt a Dunába ugrott egy újpesti asszony. Augusztus hó 30-án, este Budapesten, a Pálffy-térnél a Dunába ugrott egy jólöltözött fiatal asszony, aki a karjai között kis gyermeket szorongatott. A Margit-híd lábánál állomásozó rendőrségi motoros őrség emberei utána ezettek s hosszas küzdelem után mindkettőjüket csónakba emelték és a partra vitték. Időközben már megérkeztek a mentők, akik a fiatal asszonyt és a kisgyermekét első segítségben részesítették, azután a Rókus-kórházba szállították. Az öngyilkosjelöltnek Győri Ferencné a neve, huszonhárom éves, újpesti háztartásbeli asszony, aki 14 hónapos fiugyermekével együtt akarta elpusztítani magát.

# AZ UTOLSÓ CSOMÁD

## R E G É N Y

25

### IRTA: FÖLDES GÉZA

Ebben az időben az ujságok nagyon sokat beszéltek Erdélynek, s különösen a székelyföldnek hivatalos elhanyagolásáról. A legfőbb sérelemnek a kormány elhibázott vasuti politikáját tartották.

Egész Erdélynek csak egy vasutvonal volt: a Magyar Állami Keleti Vasut. Ennek egyelőre Segesvár volt a végállomása. A továbbépítése itt nagy pihenőt tartott. A segesvári szászok szerették volna, ha ezt a vasutat nem építik tovább. Kereskedelmük így szépen fellendült volna. Brassó azonban azt vitatta, hogy a vasuti végállomás őt illeti.

A „cirkumspektus“ szászok költséget és fáradságot nem kímélve, járták a fővárost. Majdnem minden hónapra esett egy küldöttség. Innen is, onnan is az érvek özöne csak úgy zudult a miniszterek fejére. Némelyek arról is beszéltek, hogy a szász érdekek zsebe még csengő ércel is igyekezett a mérleg rudjának ide-oda lengését szabályozni.

A küzdelemből Brassó került diadalmasan ki. És ezzel a szászok még azt is elérték, hogy a nagy székelyföldnek csak egy kis csücskét érintette a vasut.

Aztán a vasutpolitikában egy újabb terv került a szőnyegre: az Oláhországgal való csatlakozás.

Ennek a kérdésnek az eldöntésénél megint szász és székely érdekek kerültek szemben egymással. Ha a magyar vasut Brassón át kapcsolódik az oláh vasutba, Brassó lesz az átmeneti kereskedelem központja. De ha Sepsiszentgyörgyön és a Bodzaszoroson át juthatunk Oláhországba, a Fekete-tengert több száz kilométerrel rövidebb uton érhetjük el.

Ez utóbbi terv mellett még egy erős érv állott: Brassóból ezt az utat csak úgy lehetett megépíteni, ha a Pregyál alatt alagutat fúrnak. Ez a hágó éppen az ország határán fekszik és az alagut, mely ezt átfurja, 938 méter hosszú.

A lapok akkor azt is megírták, hogy ennek az alagutnak a költsége egymagára elég lett volna a Földvártól kiinduló vonal összes építési költségeire. És megint megtörtént, hogy az olcsóbb ut, rövidebb ut és a székely érdekek mind háttérbe szorultak a szászok falánkságával és élelmességével szemben.

Csomád ur ezeket addig-addig olvasta, míg lelkében egészen felháborodott a magyar kormánynek magyarellenes politikája miatt. És egyszerre elkezdett gondolkodni.

Ezeket a székelyeknek nem volna szabad ilyen csendes megadással tűrni. A becsületes magánérdek kielégítése a legtöbbször a legtisztább hazafias érdek. Neki például akkora erdője van, mint egy jókora vármegye. Ebben a világ legkitünőbb fenyőfája terem. Hegyei a legjobb vasércel vannak tele. A sziklák hivalkodva mutatják, mennyi még a földszinén is a mészkő és a márvány. A völgyekben a legkitünőbb gyógyító források buzognak.

Kincs, kincs mindenütt. És ez az ország szégyény, koldus. Hát ezt az ország vezető emberei nem látják? Ez bizony csunya dolog. De százszor csunyább, hogy az érdekelt székelyek is hallgatnak.

És egyszerre Csomád ur valami különös lelki ismeretfurdalás felét kezdett érezni. Élete javát ő is itt töltötte el és e kincsek értékesítésével eddig ő sem törődött, pedig . . .

— Eh, kinek dolgozzak? — üzte el e lelkéből feltörő gondolatokat és aztán maradt minden úgy, ahogy volt eddig.

Egyszer aztán mégis történt valami. Egy nyáron külföldi mérnökökből és turistákból álló társaság kereste fel a Kárpátok rengetegeit.

Ez a társaság csak olyan kiránduló csapat volt. A szép természetben gyönyörködtek. Más cél nem vezette őket. De amikor ezt a temérdek természeti kincset itt meglátták, megtelt a lelkük ábrándokkal. Mint valami látomás, úgy állott előttük a kitermelt fa, melyet a vasutak széthordanak a világ minden tájékára. Lelki szemek előtt már dolgoztak a hatalmas kohók és elindult az olvadt vas folyama, hogy áldást és jólétet vigyen a falvak emberei közé.

Bejárták az egész erdőt. Rajzokat, jegyzeteket készítettek. Aztán tervek születtek. És ezeknek mind csak az a célja, hogy új kincset hozzon a világ piacára.

Ez a turista társaság azokat a rajzokat és jegyzeteket nem csinálta hiába. Otthon más érdeklődőkkel is alaposan megtárgyalták és elhatározták, hogy az erdő tulajdonosával valamelyes módon megegyeznek és a csomádi erdőben nagy ipartelep létesítenek.

(Folytatjuk.)

**Zászlótartóavatás Mohácson.** Mohács közönsége vasárnap, augusztus hó 28-án, délelőtt fényes ünnepség keretében avatta fel azt a három műrészű zászlótartót, amelyet a *Magyar Nemzeti Szövetség* mohácsi köre kezdeményezésére emeltek s amely a mohácsi városháza főhomlokzata előtt áll. A középső hatalmas terméskő alapon a bronzbaöntött országimémer áll, amelyet három összefogózkodott, életnagyságú, nemzeti viseletbe öltözött bronzalak, egy magyar, egy német és egy sokác leány tart. Kétoldalt terméskőbe faragott oroszlanok őrzik Baranya vármegye és Mohács város zászlótartóját. A lélekemelő ünnepségen a Kormányzó képviselőtében *Perényi Zsigmond* báró vett részt. Jelen volt bádoki *Soós Károly* nyugalmazott gyalogsági tábornok, a Mohácsot felszabadító Déli Végek volt vezénylő tábornoka, *Szapáry Lajos* gróf főispán, *Fischer Béla* állspán és még igen sokan a megye és a város előkelőségei közül. Az ünnepély tábori misével kezdődött, majd a Híszkegy élénklése után *Schmidt Jenő*, a Nemzeti Szövetség mohácsi körének elnöke mondott lelkes megnyitó beszédet. A több ezer főnyi közönség lelkes éljenzése közepette bádoki *Soós Károly* nyugalmazott gyalogsági tábornok mondotta el ezután ünnepi beszédét. *Margittay Lajos* polgármester vette át ezután a város közönsége nevében a zászlótartókat, és lendületes szavakban tett fogadalmat megőrzésükre. Végül *Perényi Zsigmond* báró mondott beszédet. A Himnusz élénklése után az ünnepély a felvonult vitézek, frontharcosok, hadastyánok és levente alakulatok díszmenetével fejeződött be.



**Agyonütötte vejét egy munkásasszony.** Augusztus hó 31-én hajnalban gyilkosság történt a Zita-telepen. Az 57-es számú barakban lakik özv. **Fekete Józsefné** 48 éves munkásnő 19 éves leányával és annak urával, **Csavaajda József** 21 éves sófőrről. A fiatal sófőr, aki már régen állás nélkül van, az utóbbi időben sokat kocsmázott és gyakran veszekedett feleségével és anyósával. A fiatalasszony a minap elutazott Budapestről, vidéken lakó bátyjához költözött és a lakásban egyedül maradt Feketené a vejével. Csavaajda József azon az éjszakán ismét boros fővel érkezett haza, belekötött az anyósába, szidalmazta és követelte, hogy hívja vissza a feleségét. Később elcsendesedett és lefeküdt aludni. Feketené hajnalban hat óra tájban felkelt, fát akart aprítani, hogy a tüzhelyen elkészítse a reggelt. Nem volt fejszéje, ezért a szomszédba ment és ott kölcsönkért egyet. Mikor visszatért a lakásba, Csavaajda már éber volt. Megint összszóvalkozott a feleségével és a veszekedés hevében — szorítva — Csavaajda megtámadta, mire ő a kezében tartott fejszéjével négyyszer fejbeverte. Az egyik ballacsapás halálos volt és Csavaajda József holtan bukott a padlóra. A gyilkos asszony véres tette után a legközelebbi rendőrszemhez ment és önként jelentkezett. Kihallgatása során állhatatosan hangoztatja, hogy nem akart gyilkolni, önvédelemből ütötte le a vejét. Feketené védekezésének egyelőre nem adnak hitelt és a rendőrség őrizetbe vette.

## REJTVÉNYEK

### 1. Pontrejtvény.

**. m . l . e . i . a . a . m . r . h . g . e . f . l .**

(Beküldte Keresztúri Imre Kékkútról.)

### 2. Szórejtvény.

<b>H</b>	<b>testrészt</b>	<b>személyes névmás</b>
	(-r)	
<b>Mi Mi Mi</b>		<b>állat S</b>
<b>Mi Mi Mi</b>		

(Beküldte Bánfy Gyula Fővenyűből.)

### 3. Számrejtvény.

- 11, 9, 4, Férfinév.  
10, 13, Se nem tegnap, se nem holnap.  
14, 18, 12, Ebből lesz a termés.  
8, 13, 7, A jókedv hangja.  
5, 15, 16, 17, Nem kiesel.  
19, 11, 20, 3, 4, 12, Aki nagyon fél.  
2, 1, 10, 18, Ha kivásalják a ruhát.  
1—20, Nemzeti fohászuk.

(Beküldte Gerits Vendel Liszóról.)

### 4. Szórejtvény.

<b>S</b>	<b>kivánság</b>	<b>viadukt ja</b>
	<b>kivánság</b>	
	<b>kivánság</b>	

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

### 5. Szórejtvény.

<b>bajonét</b>	<b>fut</b>
	(n=m)

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 49-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **A jó szomszéd a legelső atyafi.** 2. Szórejtvény: **Hétköznap.** 3. Pontrejtvény: **Éljen a „Vasárnap”.** 4. Szórejtvény: **Fűszerüzlet.** 5. Szórejtvény: **Kételkedők.**

**Megfejtették:** Baranyai József, Kiss István, Kovács Bálint, Lipécz György, Szokoli Juci, Mezőségi Gazdakör, Nagy István, László József, Sarkadi Ferenc, Doma Sándor, Gyuró István.

**Jutalomkönyvet nyertek: Gazdakör (Mezőségi), Baranyai József (Orosháza) és Sarkadi Ferenc (Hódmezővásárhely).**

A 35-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

## VÁSÁROK JEGYZÉKE

**Szeptember hó 10-én, szombaton. Állat- és kirakodóvásár:** Apátfalva, Cibakháza, Diósvizsló, Inke.

**Szeptember hó 11-én, vasárnap. Állat- és kirakodóvásár:** Fegyvernek, Kiskundorozsma, Nagykáta, Szabadszállás, Szőreg.

**Szeptember hó 12-én, hétfőn. Állat- és kirakodóvásár:** Bácsalmás, Cigánd, Füzesabony, Hédervár, Homokszentgyörgy, Kálló, Kötegyán, Lajosmizse, Lovasberény, Martonvásár, Mohács, Nagyatád, Nagyvács, Pécel, Pilisvörösvár, Polgárdi, Sárbogárd, Szekszárd, Vásárosnamény, Zsámbok. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Árpás, Somlóvásárhely. — **Kirakodóvásár:** Ózd.

**Szeptember hó 13-án, kedden. Állat- és kirakodóvásár:** Kálló, Martonvásár, Nagyvács, Páli, Pápa, Reesk, Rábacsanak, Szikszó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kehida. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd.

## MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (m. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám, II. em. 207.) közlése szerint a következők

### keresnek munkást:

**Vigli Ilona és Mihály gazdasága** keres 3—4 nőtlen kocsist, ellátáson kívül havi 15 pengő fizetéssel. **Szandaváralja, u. p. Terény, Nógrád vm.** — **Krausz Miklós** keres november 1., vagy január 1-éi belépésre hosszú gyakorlattal rendelkező szakiskolát végzett vincellért. Bér megegyezés szerint. **Kötése-Csicsulpuszta, Somogy vm.** — **Fischhoff József** keres októberi belépésre 1 nagycsaládu juhászt. Bér megegyezés szerint. **Mesterberekpuszta, u. p. Felsőgalla.** — **Diósy Ferenc** uradalmi főkertész keres 20—30 éves nőtlen ref. kertmunkást. Teljes ellátás és készpénz. **Szigetszentmiklós, Lakihegy.** — **Dr. Rév Béla** Rákospalotán fekvő 404 négyszögöl gyümölcsös, szőlő és virágos kertjéhez egy nő, gyermektelen kertész-házmeztart keres szeptember 1-re. **Budapest, VII., Vilma királyné-út 11. sz.** Délelőtt 9—1 óráig. — **Nógrád-Verőcén** a vasúti állomás közelében fekvő 16) magyar hold kiterjedésű birtokra, melynek egyharmada gyümölcsös, kétharmad része csemege és borszőlő, kerestetik egy gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkező vincellér. Jelentkezés igazoló okmányokkal felszerelve, szeptember hó 11-ig **Nógrád-Verőcén** (Duna-penzió), azután **Budapesten, II., Tölgyfa-u. 26. sz. I. em.** A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. igazgatójának nevéjénél.

## VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 5-én.)

### GABONATŐZSDE KÉSZÁRUPIAAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűségi forgalmi árát jelentik Budapesten.

**Buza:** tiszai 77 kg-os 13.80—14.10, 78-as 13.95—14.25, 79-es 14.15—14.40, 80-as 14.20—14.50; felsőtiszai 77 kg-os 13.15—13.25, 78-as 13.30—13.40, 79-es 13.45—13.55, 80-as 13.55—13.60; jászági 77 kg-os 13.05—13.25, 78-as 13.20—13.40, 79-es 13.35—13.50, 80-as 13.45—13.60; fejméregyel és dunántúli 77 kg-os 12.85—13.00, 78-as 13.00—13.15, 79-es 13.15—13.25, 80-as 13.25—13.40, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.85—13.05, 78-as 13.00—13.20, 79-es 13.15—13.30,

80-as 13.25—13.40. Rossz, pestvidéki 7.00—7.15, egyéb 7.15—7.40, árpa tak. elsőrendű 9.00—9.25, másodrendű 8.65—8.85, sörárpa felv. 10.50—11.50, egyéb 10.00—11.00; zab elsőrendű 9.80—10.20, másodrendű 9.60—9.75; korpá 6.80—6.90; 8-as liszt 11.30—11.75; repce 24.00—24.25; lucerna 70—85; löhere 75—82; szőszös búkköny 20—21; lenmag elsőrendű 24.00—24.50; kék mák 72—74; borsó, Viktória 18—20, express 14—15, ősz 15—16; szárított répacsicet 12.00—12.25; lenese, kisszemű 20—22, nagyszemű 24—33 pengő métermázsánként.

### HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 12.86—12.88, márciusra 14.14—14.15. — Rossz októberre 7.86—7.88, márciusra 9.06—9.08. — Tengeri májusra 8.45—8.46 pengő métermázsánként.

### A készárúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—50, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 38—44, kettős főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmányiac. Árpakörpa 8, borsóhéj 7.50, borsókorpa 7, buzakonkoly 8.50, konkolydara 8.50, lenmagpogácsa 16.50, napraforgópogácsa 15.50, repecpogácsa 10, rozskonkoly 8, rozskörpa 7, rozsoesű 7, rozstakarmányliszt 11, szójabab-pogácsaliszt nagyban 23, szójabab-pogácsaliszt kicsinyben 25, tökmagpogácsa 19 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4.50—5, harmadrendű csomagolásra 3.50—4.40, muharasztás 4—5.20, lucernaszéna 5—7, lucerna- és muharkeverék 5, alomszalma, elsőrendű 3.20—3.80, másodrendű 2.80—3, zsupszalma métermázsánként, 1 kéve 0.35 fillér.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 24—26, bélésszalma átlagárban 8—10 P métermázsánként.

Borjuvásár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 0.62—0.75, kivételesen 0.80, másodrendű 0.54—0.60, harmadrendű 0.40—0.53 P kilogrammonként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0.44—0.48, 1 és fél éves iszók 0.40—0.45, 1 és fél éves tinók 0.35—0.40, fiatal, friss fejésű tehén 0.60—0.70 P kilogrammonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistojas ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 40—45 fillér, prima hizott bárányok, páronként 75 és 80 kg közötti súlyban 40—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Lóvásár. Csikó 45—50, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 240—420, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 180—300, számár 90, alárendelt minőségű lovak 30—160, vágólovak 40—125 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Középmínőségű ökör 38—42, legjobb minőségű bika 38—44, gyöngye 33—36, legjobb minőségű tehén 48, közép 37—42, gyöngye 24—26. Kicsontozni való marha 22 fillér kilogrammonként élő súlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 112—116, közép 120—122, nehéz 124—126, keresztezett 120—122 fillér kilogrammonként élő súlyban.

Gyapjú. Augusztus 29-én vette kezdetét az ausztráliai gyapjúidény, amely az első aukciónyitással érkező magánjelentések szerint a legutolsó zárlathoz viszonyítva, igen szilárd irányzatú jelentékeny áremelkedést eredményezett. A tengerentúli szilárd irányzat Európában is érezhető hatását, amennyiben az üzlet itt is mindvégig nagyon szilárd volt, emelkedő árak mellett. Hazánkban a legutolsó héten ugyancsak emelkedő irányzat nyilvánult meg a piacon és ismét élénkebb forgalom alakult ki. Középmínőségű fésűsnyapjúért 1—1.15 pengőt fizettek budapesti paritásban, míg legfinomabb minőségű posztgyapjút helyt Budapesten 2.55 pengő áron adtak el.

Nyersbőr. Marhabőr minden súlyban, magyar 0.50, tarka 0.60, borjubőr, rövid lábú 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Kostélyos, vastag hátszín, felsől, fehérpecsenye 120—220, fartó, lapocka, puha hátszín 120—220, esontos oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200 fillér kg-onként. — Borjúhús: Felsetelelt comb 180—200, sütni való 100—220, porköltnek való 60—120 fillér kg-onként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 140—180, gerinc, lapocka 120—140, porköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 180—260, comb, tarja, lapocka 170—190, oldalas 120—160, füstölt karaj, lapocka, tarja, oldalas 150—320, olvasztani való szalonna 180—204, sózott kenyérszalonna 150—180, füstölt 180—220, hárj 190—220, tepertő, zsíros 180—220, sertézsír 192—208 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—320, csirke 80—240, ruca 150—250 fillér darabonként; ludmáj 400—800

fillér kilogrammonként. — Tojás: Teutojás 7—8, főző 6—7 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 200, gerinc 350—500, lapocka 100, egyéb 40—60, őzgerinc 350, comb 200, egyéb 50 fillér kilogrammonként; fogoly 80—120 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Hareca 280—400, ponty 200—280, kárász 140—160 fillér kilogrammonként. — Rák 10—80 fillér darabonként, nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 34, lefölözött 8, aludt tej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—200 fillér literenként, centrifugált teavaj tömbben 260—320, 10 dekás csomagolásban 320—380, főzővaj 240—300, szedett vidéki 240—300, tehéntúrós 80—120, sovány tehéntúrós 30—70, juhtúrós 200—280, keverttúrós 160—200, juhsajt 160—220, hazai ementálisajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Szárzafélék és szárzetsza. A nyílt piacokon: Lenese 32—80, borsó, hántolt, feles 46—80, bab, fehér, aprószemű 24—32, nagyszemű 44—100, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 4—12, petrezselyem 2—10, zeller darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 30—120, makói vöröshagyma 12—14, közönséges 8—12, fokhagyma 40—80, cékla 10—24, fejeskáposzta 4—10, savanyított káposzta 26—36, kelkáposzta 5—12, vöröskáposzta 12—24, fejessaláta dbja 5—12, fodor saláta 15—20, torma kilogrammja 60—180, nyári rózsaburgonya 8—12, Ella 7—8, kifli 18—26, tömör csiperkekombó 160—200, éti vargánya 160—200, tinórugomba 160—200, feketeterék 6—20, savanyított való ugorka 12—24, salátának való 6—14, kovácsos 25—40, zöldpaprika, kicsi 8—14, nagy 8—20, tök 4—12, gyalult 8—20, zöldbab, hüvelyes 12—24, vajbab 6—24, kifejtett 20—40, zöldborsó, hüvelyes 30—60, kifejtett 120—200, paradicsom 12—16, konzerv literje 80—100, sóska 8—16, paraj, tisztított 10—20 fillér kilogrammonként; zöld tengerieső darabonként 2—6 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges alma 16—80, körte, nemes körte 80—140, közönséges 20—80, befőzni való 40—60, szilva, vörös 10—36, magvaváló, kék 30—50, ringló, nemes 60—100, közönséges 18—40, befőzni való 28—40, őszibarack, nemes magvaváló 30—140, magvaváló 40—100, befőzni való 60—100, csemegeszőlő 36—80, közönséges szőlő 20—30, görögdió, faj 8—14, közönséges 4—8, sárgadió, faj 10—16, közönséges 4—10, szilvaiz 96—160, gyümölcsiz 140—360, dióbel 300—400, mogyoró, héjazott 360—480, mandula, héjazott 440—660 fillér kilogrammonként; citrom 10—14 fillér darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 320—360, félédes, gulyás 240—320, rózsapaprika 200—280, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 88—100, pergetett méz 120—140, házi szappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegeden: Csöves paprika fűzérénként 0.90—1.35, édes nemespaprika 0.75—1, félédes paprika 0.45—0.55, elsőrendű paprika 0.35—0.40, másodrendű paprika 0.25—0.30, harmadrendű paprika 0.20—0.25 pengő. Katoesd: Édes nemespaprika 0.90—1.30, rózsapaprika 0.45—0.65, másodrendű paprika 0.25—0.30, harmadrendű paprika 0.15—0.20, fűzérés csöves paprika 0.20—0.50 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac a gyenge kereslet mellett is fokozatosan szilárdul. Falusi áru az Alföldön minőség szerint 1.10—1.30 pengő között váltakozik hektoliterfokonként, de a készletek nagyon kicsinyek, úgy, hogy nagyobb mennyiségek csak nagy nehézségekkel lehetnek vásárolni. Uradalmi tételek 1.30—1.50 pengő között váltakoznak minőség szerint hektoliterfokonként. Az uradalmi tételek is erősen gyérülnek. Országos átlagban az idei termés mennyisége a tavalyi alatt marad, a szőlőexport gyenge. A borexport svájci viszonylatban vontatott.

Piac. Az osztrák és csehszlovák egyezménynek kapcsán rövid idő alatt 1770 vagon fenyőfűrészárú és 50.000 m<sup>3</sup> fenyőgömbfa jön az országba a Romániából szállított mennyiségeken kívül, úgy, hogy áruban bőség van, a kereslet azonban mérsékelte. Lombfában allig van üzlet. Tüzfában a kereslet élénkebb, az árak mintegy 5 pengővel drágultak. Bükkszász áru a termelőikkel való forgalomban 290—295, cserhasáb 235—240, gyertyánhasáb 255—260, akáchasáb 265—270, hántolt fa 285—295 pengő vagononként budapesti paritásban.

Idégen pénznekem vételi és eladási ára 1932. évi szeptember hó 5-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 19.80 (20.20); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.30); német márk 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab: Csehkorona 16.94 (17.04); szerb dinár 9.85 (10.01); francia frank 22.30 (22.50); lengyel zloty 63.95 (64.45); román leu 3.46 (3.56); olasz lira 29.90 (30.20) fillér.

Színarany kilogrammja 4990 (4970) pengő. Napoleon-arany darabja 30 (29.70) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.  
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.  
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.